

מסורת הש"ס

א [לעיל זז.] יומא  
ג. חגיגה יז. ר"ה  
ד. [פסחים ע"א.]  
ה. [פסחים ה. ושי"ן.]  
ו. [פסחים ע"א.] ז. [פס'  
פרש"י שבת קנ"ד: ד"ה  
שמיס צירי אדם ובר']  
ח. [נדרה"ש ח"א אש"ן]  
ט. [לעיל לז.] תענית ד:  
ברכות ט. מז. יומא כ"א:  
שבת ט. [וש"ן.] ח. [לעיל  
כ"ט.] ט. רש"י מ"א. [דף  
מז. ור"ה ד: ויומא ג'.]  
ס. ע"י בריטניה"ל ח"י ע"ז,  
ט. ש"ן לע"ה.

הגהות הב"ח

א. תוס' ד"ה פסח וכו'  
בין באמנע בין מן הצד  
דמנחם:

גליון הש"ס

בתנ"י ניסוך הרים. ע"ן  
צ"ב דף ע"ט צ"ב גרש"ס  
ד"ה מים ובשמים מקובלת  
שם:

מוסף רש"י

פז"ר קש"ב. פ"י"ס,  
ומ"ן, רג"ל קרפ"ן, ש"ה,  
כר"ה. פ"י"ס, לע"ן פרי  
ההג, כל שבעת ימי  
ההג א"ן מפיסין עליון  
לפי סידקן מקריבין אותן,  
דקמן נמשכת סוכה (ה):  
מי שהיה מקריב פרים  
היום לא היה מקריב  
למחר, ופר של שמיני  
מפיסין עליו אחריו מן  
השמינית מקריבט (חגיגה  
יז. ובענין ד"ה ז' ויומא ג.)  
ומן לע"מ לנכ"ן שהמיט  
(ויומא שם), רג"ל, שם לו  
שם רגל צפני ע"מ וא"ט  
קריב סוכה (חגיגה שם)  
ש"ן שם מן הסוכות עליו  
(ד"ה ויומא שם), קר"ב,  
ש"ן בהמות קרעטמין  
כסדר פרי ההג, שפרי ההג  
מתמטעין והולקין ובענין  
י"ד ככל יום וא"ט ש"ס  
ובשמיני פרי אחד ח"ל  
אחד נשבע כבש"ס (חגיגה  
שם ובענין ד"ה ויומא שם),  
ש"ר, ש"ן ש"ר ש"ר לל  
ש"ר ש"ר ש"ר ש"ר ש"ר,  
כל ש"ר ימי ההג, מדבר  
מעין גול תענית עני"ס,  
ואח"כ על חול המועד  
מפוסק נמשכת סוכה (ה).  
המזבח, וכל שמיני ע"מ  
א"ט מעין א"ט וכל פירוש  
לנו אחריו ש"ר (ויומא שם  
ובענין חגיגה שם) ובתוספת  
סופרים (פ"ט) נמצא ש"ר  
הוא למנחם על השמינית  
(ד"ה שם), כר"ה, ש"ר  
מזכירין לתפלת ח"י המלך  
(ויומא שם) וכל לשלמה  
שנאמר לו ביום השמיני  
של את העם ויכריז את  
המלך (חגיגה שם ובענין  
ד"ה שם), והרי"א א"ט  
שמה. קר"ל יתירא ח"י  
דכתיב לעיל מיהי ח"י  
הסוכות תעשה לך שבעת  
ימים, א"ט ל"ה ושמחת  
ביום ודבר מיהי שבעת  
ימים מחוג וגו' והי"א א"ט  
שמה (פסחים ע"א). לרבות  
לילי יום טוב האחרון,  
וא"ן שמה א"ט בא"ט  
שלמים, ויום טוב האחרון  
גופיה לא, דהא מרי וימי

פז"ר קש"ב. סימן הוא כדמפרש ואז"ל: פ"י"ס צפני ע"מ. שכל  
פרי ההג לא היו מטיילין פ"י"ס א"ח משמר יקריב לפי שנסדר היו  
מקריבין אותן עד שכל כ"ד משמרות שונות ומשלוש בזה חוץ משמים  
כדאמר' בהלל' [למן דף נה:] ופר דשמיני בתחילה מפיסין עליו וזמן.

לנכ"ן צו שהמיני: רגל צפני ע"מ.  
ש"ן יושבין צסוכה: קרבן לע"מ.  
ש"ן כסדר פרי ההג דא"כ היו צו  
ששה פרים: צרכה לע"מ. את יום  
השמיני ובתוספתא משמע שמזכירין  
את המלך והכי גרסינן לה צרכה  
צפני ע"מ שנאמר (מלכים א' ח) ביום  
השמיני של את העם ויכריז את  
המלך: בתנ"י, והשמה. שלמי  
שמה: והלל. לגמור צו את ההלל:  
גב' מנח"ס. דשמיני חייב צסמחה  
דהא לא כתיב ציה צדה"ל אלא  
צצצצצ צימי ההג דכתיב (דברים טז)  
חג הסוכות תעשה לך וגו' וסמך ליה  
ושמחת בחגך: א"ך שמה. צהה"ל  
פרשה דעשר תעשר כתיב ז' ימים  
מחוג: לרבות לילי יו"ט האחרון.  
לשמה שלמינו לכולנו עם שבעת  
הימים ש"מ שלמים צצצצ צימי  
לאכול ליל שמיני דה"ל שמה למא  
אח"כ א"ט דכתיב לעיל מיהי ושמחת  
בחגך אלא לרבות שמחת ליל שמיני  
וכיון דאמר' לילי יו"ט האחרון שהוא  
טפל ק"ו היום שהוא עיקר שמיני  
צסמחה ושאר הלילות לא צריכי ריבוי  
דימים אפילו לילות צמסמע דכרצין  
ג"כ סוכה [לעיל מג.] וכי א"ט א"ט לילי  
יו"ט האחרון א"ט א"ט דא"ט בכלל  
צצצצ ועל כרחך לילה אחר צה"ל  
סמך לשבעת ימים דקרא ויום אחי  
צק"ו ואשמעין צצצצצ המזמים  
בחג הסוכות ישמחו צליל שמיני שא"ט  
יכול להקריב צלילה: או אינו אלא  
לרבות לילי יו"ט הראשון. ואשמע'  
צצצצ לרבות שלמים ערב יום טוב  
לשמה לילה הראשון ולא צצצין  
וציחה צצצצ שמה: בתנ"י גמר  
מלאכול. צצצצ: לא יסיר א"ט  
סוכה. לא יסיר אגדים שלה

לסוכה דהא כל היום חוצה לישן ולשון וא"י אקלע ליה סעודה  
אכיל לה צגווה: אכל מוריד הוא א"ט הנלים. וא"ט המנחות  
צנשמש צא"ט צמחה דתניא צפ' הי"ן [לעיל דף כח:] היו לו כלים נאים  
ומנחות צא"ט מנחם ללכות: מפני כבוד יום טוב. שמראה כמכין  
ע"מ לקראתו למקום שיעמוד שם הלילה: גב' א"ן לו מקום.  
אחר לאכול שם (י) שיריד כליו וצריך לאכול צסוכה: צי"ט האחרון:  
מאי. מה יעשה להוכיח שא"ט מוסף על המנחה לעשות סוכה שמה  
ימים: פוחס צה ארבעה. טפחים ופוסלה: מדליק צה א"ט הנר.  
דאמר' (דף ע"ט.) שרגא צסוכה קטנה לצר ממטללתא: הא לן.  
לצני צכל שהשמיני שלהם ספק צצצצ דלא קים להו צצצצצ דירחא  
מדליק צה את הנר ולא יפחתנה ויפסלנה לפי צצצצ ציש צה מחר:  
והא לכו. לצני א"י דקים להו צצצצצ דירחא ולא יתבי צסוכה  
צשמיני פוחס: הסינה צסוכה קטנה. צהדלקת הנר: סוכה גדולה  
מאי איכא למימר. דהכי אמרן לעיל (שם) שרגא אמרי לה צמטללתא  
ואמרי לה לצר ממטללתא ולא פליגי הא צסוכה גדולה כו': בתנ"י מן  
אשילות. מעיין הוא סמך לירושלים: מחוקק שש"ס לוגין. וכו' פחות  
צצצצצ רביעית הי"ן לכבש: שער המים. אחד משערי עזרה  
נקרא כן על שם שמכניסין צו ללוחית של מים של ניסוך צחג: סקעו  
והריעו. משום שמה דכתיב (ישעיה יז) אשחתם מים צצצצ: עלה  
צצצצ. שהיה צדרומו של מוצח: ופנה לשמאלו. והנכנסים נעשים  
צקקן מערבי צדרומו וכשהוא פונה לשמאלו היא הראשונה  
ובתוספתא צצצצ צפרק קדשי קדשים (דף סג.)  
שהיו מושחרין פניהם. ודומין לכסף שהוא שחור מן הסיד:

כמין

לולב וערבה פרק רביעי סוכה

מח.

עין משפט  
נר מצוה

נא א מ"י פ"י מהל'  
תמדין ומוספין  
הלל יז:  
גב ב מ"י שם הלל ה:  
גב ג (מ"י שם הל' יא):  
גד ד מ"י כסדר תפלות  
טו"ע א"ח ס'י  
תוס' ע"ה:  
גה ה מ"י פ"ג מהלכות  
חטו"ע הל' ז טו"ע  
א"ח ס'י תרומה ע"ה:  
גו ו מ"י פ"ג מהלכות  
הלל יז:  
גז ז ח ט מ"י פ"ג מהל'  
סוכה [הלל יא] הלל  
יד סמך ע"ן כג טו"ע  
א"ח ס'י תרומה:  
גח ו מ"י פ"ג מהל'  
תמדין הלל ו סמך  
ע"ן שם:

תורה אור השלם

א. שבעת ימים תחג לך  
א"לדך בפקום אשר  
יבחר לך כי יבדך יי  
א"לדך בכל תבואתך  
ובכל מעשך דרך וקייט  
אך שמיני: דברים טז טו

רבינו חננאל

פ"י פז"ר קש"ב. פ"י"ס,  
דחתן בשמיני חזרו לפ"ס  
רגלים. זמן. כדאמרן. רגל  
בפני עצמו, לחשב אותן  
ז' ימים לענין אכלות.  
בדגוסינן בפרק אחרון  
במשקין אמר רבנאן יום  
אחד לפני החג וההג  
ושמיני שלו, הרי כאן  
כ"א לענין שלשים. קרבן,  
בכל הימים פרים ובינים  
השמיני פרי אחד. שיר,  
בפני עצמו. ברכה, ברכת  
התוקן ותפלה כדאמרן.  
בתנ"י ההלל והשמה  
שמהנה צו. שבביל שלמי  
חגיגה, שצריך לאכול ב'ח'  
ימי החג, שאין שמה  
א"ח בבשר. תנא ההלל  
י"א ימים ויחל אחרת,  
וגומרינן בהן את הלל.  
ואלו חן ח' ימי החג,  
וח' ימי חגונה, ויום טוב  
ראשון של פסח, ולילי,  
ויום טוב של עצרת.  
הושמחה. דת"ר והיית  
אך שמה לרבות [לילין]  
וכי טוב אחרון לשמה  
יבס. והשמיני השמחה  
ח', הנע עצמן שחל  
יום טוב הראשון להיות  
בשבת, לשחות מערב  
[הרגל] את יא יכול, דאמר  
(א' ר' [אלעזר] שלמי חגיגה  
ששחטן מערב הרגל אין  
יוצא בהן ידי חובתו ברגל,  
לשחות בשבת אי אפשר,  
הלכך לא משכחת לה  
אלא בכהנים שאוכלים  
את שער החטאת.)  
פ"קא סוכה שבעה כו'.  
אין א"ן מקום להוריד  
בם הכלים שנשחטם ביום  
בסוכה, פוחס בה ד'  
כלי משכח, ואם היא  
קטנה, מכניס בה נר דיו.  
[בתנ"י] ניסוך המים  
כיצד כו'.

א. לפעט צירושלמי א"ח  
דאמר ר' ועירא עלה צר  
יתפסל צס"ר לעמוד.  
ב וע"י כצנ"ל קדשים" ח ע"ה  
וע"י.

רגל בפני עצמו. דא"ן יושבין צסוכה קרבן לע"מ שא"ט כסדר  
פרי ההג דא"כ היו צו ששה פרים צרכה לע"מ את יום  
שמיני חג העזרת הזה ובתוספתא משמע שמזכירין את המלך דה"ג  
צה צרכה לע"מ שנאמר ציום השמיני של את העם ויכריז את  
המלך כן פ"י צקונט' והשמה לא היו  
כי ההוא דתניא לעיל דאמרין כשם  
שחג טעון שיר קרבן צרכה ול"ה  
כן שמיני טעון קרבן שיר וצרכה  
ול"ה וצרכו תם מפרש צרכה דהכא  
צרכה המזון ותפלה כי היא דלעיל  
ורגל צפני ע"מ לענין שטעון ל"ה  
ורציו חננאל מפרש לענין [שידחה]  
אצילות משום דאמר' פרק בתרא  
דמועד קטן (דף ע"ט.) דהקוצר את  
מתו צצצצ ימים קודם הרגל צטלה  
ממנו גזרת שלשים וחימין ל"ה  
צצצצ קודם לרגל ואפ"ה צטלה הימנו  
גזרת ל' משום שמיני עזרת ורציו  
תם ע"מ יסד צמעריב של שמיני  
עזרת קודש ל"ה ושלשים יחס  
כאשר אצילים יחס ומיהו אי אפשר  
לומר שידחה לגמרי דהא פרק בתרא  
דמו"ק (דף ע"ט.) דאמר' יום אחד  
לפני החג וחג ושמיני שלו הרי כאן  
עשרים ואחד דף (נה) דמוציב לא  
צעי למיתני משום דצריך למיתני  
דומיא צצרכה של ז' ימי החג שיר  
שהיו אומרים מומור שלם משא"כ  
צשאר ימי החג שלם היו אומרים  
מומור שלם אלא חליו היום וחליו  
למחר כן מפרש ר"ת דליתא צצצצ  
החליל [למן דף נה] דמוציב צה  
סימנא הומצ"י ולע"ל פירשתי  
שהיו אומרים למנחם על השמינית:  
פוחת בה ארבעה. טפחים  
ופוסלה כן פ"י צקונט'  
ותימנה מה שיעור הוא זה צצצצ  
והלא חזיר פוסל צצצצ צין צסוכה  
גדולה צין צסוכה קטנה צין צצצצ  
(א) כדמונח שילהי פ' קמח (דף ע"א.)  
מד"ל"ך בה את הנר. פירשנו  
לעיל פרק הי"ן (דף  
כט.) ושם צד"ה ואמרי לה):

שער המים. מן השערים הדרומיים צצצצצ הוא דתנן צצצ'  
מדות (פ"ב מ"ו) שערים הדרומיים סמוכים למערב  
וקחשיב שער המים וקחשיב שער המים שצו מכניסין  
ללוחית המים של ניסוך המים צחג:  
ו(חזו"ר) על העקב. לא כמו שפ"י צקונט' משום שלא ירבה  
צהלון צחג דא"כ כשהיא צקקן דרומית מורחית  
נמי אלא היינו טעמא דהכא דחזרתן על העקב הוא דרך ימין:  
ועזרת העוף בשבתה במזרח. כדיתא זו כולה משנה שלימה  
היא צמסכת צצצצ צפרק קדשי קדשים (דף סג.) והתם  
דייק מדקא אמר כשרצתה צמזרח מכלל דמקומה צמזרח ועל חגס  
נקט טעמא מן הדיוק צצצצצ תנן התם (דף סד:) עולת העוף כיצד  
היתה נעשית עלה לכבש ופנה לסוכה צו לא לקרן דרומית מורחית:  
ש"נ ספ"ים ש"ל כסף. מיהא דתנן צמזרח צפרק שמי הלחם  
(דף ע"ט:) שמי שולחנות היו צאולם אחד של כסף ואחד של  
זהב על של כסף נותנין לחם הפנים צכניסתו ועל של זהב צצצצצ  
שמעלין צקודש ולא מורדיין אפ"י סילקוהו מעל שלחן הזהב צכיל  
לא היו יכולים להורידו ולהניחו צצל כסף וא"כ הכא שהיו ממלאים  
צללוחית של זהב היאך היו מנסקין צצצצ של כסף וכי תימא  
צללוחית שהינה מקודשת היו ממלאין לא היא דג"כ צצצצ צצצצ  
מע"ש קתי מתי' שהינה מקודשת כדמפרש טעמא צצצצ אכל  
צללוחית שהיו ממלאין צחול היתה מקודשת וי"ל דספלים היו צקצעים  
צקיד ולא כלים נינהו דנחשצין כגופו של מוצח והרי הם צללונה  
שהיתה צצצצ של זהב שהיו מקטירין על המוצח:

כמין

אך  
מאני מיכאל. קצרות לאמר שאלו צצן צצ"ל להל"ל, בר ממטללתא. מן  
לסוכה, מאני משיחא. סוכות, במטללתא. לפי שאין מאוסין (וע"ל כ"ט).